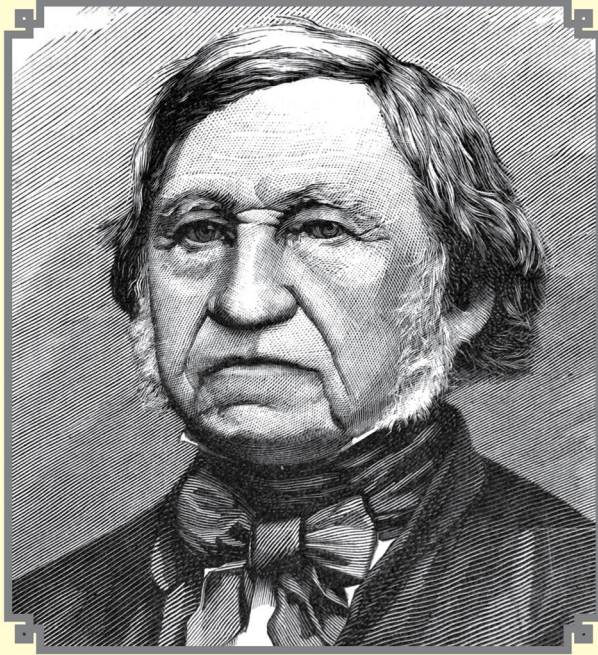

Biografisk text från 1883

Forskaren

Sven

Nilsson

Biografi:

Forskaren Sven Nilsson

– Återutgivning av text från 1883

av Harald Ossian Wieselgren

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-245-9

Copyright © 2016 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.

Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

Det här är forskaren som skapade ämnen som ornitologi och antropologi här i Sverige.

Trots det är han nästan okänd för de flesta svenskar.

Det här är historien om forskaren och vetenskapsmannen Sven Nilsson.

Han är troligen en av den akademiska världens mest underskattade forskare trots att han gjorde enorma insatser i både naturhistoria, zoologi, ornitologi, geologi, antropologi och arkeologi.

En av orsakerna till att Sven Nilsson hann bli så framstående i så många ämnen är givetvis hans höga ålder. Han var 96 år när han avled 1883 och hade då varit en framgångsrik forskare i nästan 70 år. Hans böcker om svenska fåglar blev tidigt betraktade som klassiker och användes i många decennier av alla ornitologer.

Hans idéer om arkeologi var omdebatterade när Sven Nilsson lanserade dem på 1800-talet men har de senaste åren blivit allt mer accepterade.

Den här texten skrevs av Harald Wieselgren (1835–1906). Wieselgren studerade i Lund när Sven Nilsson stod på höjdpunkten av sin akademiska karriär och kände honom troligen personligen.

Biografi: Forskaren Sven Nilsson

Den här texten publicerades ursprungligen den 15 december år 1883 i tidskriften "Ny Illustrerad Tidning" med rubriken "Sven Nilsson". Texten publicerades under signaturen "H.W." som användes av skribenten Harald Ossian Wieselgren (1835–1906).

Föga fattades, att Sven Nilssons lif fylt ett sekel, när det släcktes den 30 november 1883. Han var i sin barndom samtida med de gamle, som lefde qvar från tolfte Carls dagar, och innan franska revolutionen hunnit bryta ut, hade Sven Nilsson öfverlevvat de år, som avsluta de flesta barns tillvaro. Han var lärjunge af Linnés lärjunge Anders Jahan Retzius. Liksom Retzius blef Nilsson den svenska vetenskapens heder, liksom Linné vann han verldsrykte.

En bonde i Alfastorp, i Asmundstorps socken utanför Landskrona var Sven Nilssons fader. Han var nära femtioårig vid sonens födelse, den 8 mars 1787, men lefde än när denne nått akademisk lärareplats. Nils Nilsson och Tora Svensdotter i Alfastorp kunde lära Sven både att läsa och skrifva, fader Nils kunde berätta om fynd i jorden, modern kände sägn och saga, för allt hade gossen öra och öga. Ännu

helt liten fann han svarta små gäddungar i en torfdamm; han tog dem derifrån och släppte dem i en lerdamm. När han året derpå fiskade upp dem, voro de gula och den iakttagelsen gick aldrig ur hans minne. Tidigt drog han med flintbössan öfver axeln vida ikring, och lagade sig sjelf flintor med krosstenar mot stenblock. För både djur och växter och underliga stenar hade han skarp blick och lefvande intresse. Men icke heller saknades lust för boken. Så sändes gossen till Landskrona skola, der rektor Lukas Gadd lärde honom latin och så vann gossens kärlek och tillit, att denne ännu som student ett halft år gick qvar i hans skola.

Det var 1806, Sven Nilsson blef student. Han skulle naturligtvis bli prest, tänkte föräldrarne, och annat hade han knappt föreställt sig sjelf. Han läste, jagade, botaniserade och undervisade andra. Den humanistiska bildning, som betygades af steget till parnassen, borde dock föregå den presterliga. 1809 och 1811 fullgjorde Sven Nilsson de förberedande disputationssproffen, det ena i historiskt, det andra i estetiskt ämne, och promoverades sistnämnda år till filosofie doktor. Men nu tog Anders Jahan Retzius prestfunderingarna ifrån honom genom ett vänligt manande ord. Efter ytterligare ett års åt naturhistorien egnadt arbete och en 1812 utgifven latinsk afhandling om de olika sätten att indela däggdjuren, kallades Sven Nilsson af Retzius till docent i naturalhistoria. Och härmed vidtog ett rastlöst, för vetenskapen som för allmänbildningen fruktbringande arbete, hvilket med oförminskad kraft, håg och sinnesspänstighet fortgick intill begynnelsen af Sven Nilssons tionde decennium.

Det naturalhistoriska museum i Lund fick docenten Nilsson vårda som amanuens, men det bestod af föga annat än Retzius' och hans företrädares gåfvor, illa inrymda och utan utsigt för framtida till-

växt, då årsanslaget var 50 kronor! Universitetsbiblioteket egde föga eller intet af den dyrbara literatur, naturhistoriens studium kräfde, men Retzius supplerade äfven här så långt han förmådde. »Ut i naturen att studera den lefvande naturen», sådant var lärarens råd, och det låter sig göra med ganska små yttre resurser, der blott de inre äro af rätta slaget. Nilsson gaf som docent handledning i foglarnes naturalhistoria, utgaf 1814 med Retzii söner som respondenter akademiska afhandlingar om Skånes ärlor och Sveriges brockfoglar, fick nu ett litet anslag genom excellensen Trolle-Wachtmeisters bemedling och sattes derigenom i stånd att besöka samlingarna i Stockholm och hos friherre Paykull på Walloxsäby samt att en längre tid idka studier i Kjöbenhavn. Mineralogien och geologien hade, vid arfskiftet efter Retzii afgang från professuren i *alla* naturvetenskaper, blifvit sammanslagna med zoologien till ett lärofack, just det, i hvilket Nilsson var docent och hoppades varda professor. I Kjöbenhavn fick han i dem båda, liksom i anatomien, goda lärares ledning och vann derjemte förläggare för nya arbeten, dem han alltså icke nödgades arkvis utportionera i akademiska disputationer på respondenternes förlag. Så trycktes i Kjöbenhavn, på Schuboths förlag, Nilssons »Ornithologia Suecica», (svensk fogelfauna) 1817 och 1821 samt på samma förlag i Lund hans »Historia Molluscorum Sueciæ» 1822. Dessa ganska betydande arbeten vunno derigenom äfven bättre spridning i lärda verlden utom Sveriges gränser, än hvad annars kunnat komma dem till del, och den hedrande kritik, som der mötte dem, bidrog icke ringa att underlätta Nilssons arbete genom den glans, utländskt beröm vanligen förlänar en svensk i svenskars ögon.

Af begynnelsen voro Trolle-Wachtmeister och genom honom

universitetskanslern Lars von Engeström Nilssons gynnare, men hvad de förmådde sträckte sig icke längre än till en adjunktstjänst med ett par hundra kronors lön 1816, hvartill tre år senare kom ännu några hundra kronors gratial för inseendet öfver det nybildade zoologiska museum. 1821 följde professors titel och 1822 »professors lönetur», en förmån som vår tid icke begriper, utan den förklaring, att flere professorer funnos vid Lunds universitet, än professorslöner, och att professorerne efter ålder så småningom fick lön; nu skulle Nilsson, när han en gång blefve professor, få räkna lönetur från 1822! Att denna genast vållade Nilsson hat och afund, derom vittnar universitetets inre historia, värst tio år derefter, då ett antal professorer till och med förklarade Sven Nilsson inkompetent till den då lediga professuren i naturalhistoria, ehuru han hade icke endast vetenskaplig öfverlägsenhet, utan dertill hela landets bildade opinion på sin sida.

Väl är det sant, att en dylik förmån är obillig mot andra, men ännu mera sant är det, att den för Sven Nilsson var väl förtjent. Han hade rest och forskat, undervisat och författat mer än andra. 1816 for han utmed kusten till Kristiania, öfver Dovrefjell till Trondhjem och vidare längs kusten till Bodö, samt hem öfver Trondhjem, Rörås, Herjedalen och Dalarne till Stockholm, der han enligt särskildt uppdrag aflemnade berättelse om Norges ekonomiska tillstånd och medlen till dess förbättrande. Under följande åren gjorde han ständiga studiefärder till de södra provinserna, 1821 ända upp till Gestrikland; 1826 åter en vidsträckt resa till det vestanfjellska Norge, längs skärgårdar och öfver fjell, samt genom mellersta Sverige. Och han reste med öppen blick, med skärpt iakttagelse, med okuflig undersökningsifver, med en arbetsförmåga som vida öfversteg van-

ligt mått. Vid universitetet — der han 1818 aflagt medicine kandidatexamen och förestått naturhistoriska professuren — föreläste han zoologi, anatomi och geologi med lifvande inverkan på de unga, och med sin Skandinavisk fauna skapade han ett verkligt nationalverk. Han väckte ett intresse för zoologiens studium, som förut slumrat, och tände hos jägare och fiskare hågen att tjena vetenskapen, i det han visade hur vetenskapen kunde göra dem god återtjänst. Hans klara, nyktra stil skaffade hans »Däggdjur» och »Foglar» betydande spridning och lät »Nilssons Fauna» ganska mycket inverka på de unga släkten, som från 1820-talet årtionden framåt fostrats i våra bygder. »Däggdjuren» trycktes 1820, 1847; »Foglarna» 1924, 1835, 1858; »Amfibierna» 1842, 1860; »Fiskarna» (delvis på latin 1832) 1855; »Illuminerade figurer», 200 stora planscher af däggdjur och foglar med särskild text, 1829–40. Denna författarverksamhet vore nog för ett äradt namn.

Nilssons stora anseende som zoolog vållade att han indrogs i de ganska häftiga strider angående fiskerilagstiftningen, som ifrån medlet af 1820-talet pågingo i vårt land. 1827, 1832 och 1833 beres- te han på regeringens uppdrag den svenska vestkusten, i synnerhet bohusskären, för undersökning af fiskerierna, och han har nedlagt sina åsikter i berättelser af 1826, 1828, 1832 m. fl. officiella skrivelser. Ännu i fiskfaunan skönjes hans missnöje med det sätt, på hvilket »den för Sverige i statsekonomiskt afseende högst viktiga frågan drogs ner och behandlades som en partisak. Men» — fortfar han — »detta hörer till *Svenska fiskeriernas historia*, hvilken ej skall uteblifva, om Gud förlänger våra dar». Så länge lefde dock icke Nilsson, att han hann infria detta löfte.

Sedan Nilsson 1828 hemkommit från naturforskarmötet i Berlin,

förordnades han af vetenskapsakademien, som 1821 kallat honom till medlem, att vara intendent vid naturhistoriska riksmuseum. I Stockholm tillbragte han nu tre arbetssamma år; från akademiens då försålda hus vid Stora Nygatan fick han flytta de zoologiska samlingarna till det nyinköpta vid Drottninggatan, der han ordnade dem efter nytt system. Öfver zoologiens framsteg afgaf han under åren 1829–31 de föreskrifna årsberättelserna, men återvände till Lund sedan han efter Falléns död förordnats att förestå den lediga professuren, till hvars ordinarie innehafvare han omsider utnämndes efter det hetsiga befordringsgräl, vi redan omnämt.

Det hörde ännu då till sedvänjan, att en framstående professor inom filosofiska fakulteten i ett prebendepastorat fick ersättning för lönlös ungdom och svag professorslön, och för detta akademiska lönesätts skull vardt nu äfven Sven Nilsson, som föräldrarne hoppats, prost och kyrkoherde. Sedan han 1835 »disputerat» inför teologiska fakulteten, på latin belysande några yttranden i Moseböcker genom jämförelser med nutida nomaders seder och bruk och hänvisning till den nyväckta egyptologien, prestvigdes han 1838 såsom kyrkoherde i Nöbbelöf på Skånes sydkust och fick 1839 prostetitel. Sedermera har han ofta tillbragt sommartiden i sin församling men torde knappast någonsin sträckt sin presterliga tjänstgöring längre än till ett och annat uppträdande i predikstolen.

I den 1834 tryckta inledningen till den nya upplagan af fogelfaunan hade Nilsson för första gången yttrat sig i ett ämne, som länge intresserat honom och så småningom skapade hans verksamhets *andra* skede. »Utkast till jagtens och fiskets historia på Skandinavien», endast 16 blad, af hvilka det ena upptages af afbildningar, utgör det epokgörande uppslaget till den komporativa arkeologien, som se-

dermera fått en så storartad utveckling. Med naturforskarens vana vid den komparativa metoden slog han fast, att de olika slagen af fornfynd i den svenska jorden representerade folk på vidt skilda odlingsgrader, lefvande på vidt skilda tider, och att man kunde studera dem bäst genom jämförelse med möjligen ännu lefvande folk på samma odlingsgrad i andra trakter af jorden. Tillämpning gjordes först på de invånare i Skandinavien, hvilka efterlemnade stenredskap. Om dessa hade man förut haft temligen underliga åsichter; nu framhöll Nilsson deras fullkomliga identitet med de redskap, som ännu i dag användas af vilda folk. 1836 gjorde han en resa till England för att i dervarande museer anställa ytterligare jämförelser; han väckte vid naturforskaremötet i Bristol stor uppmärksamhet genom ett föredrag om ett stenredskapsfynd i Järavallen, hvarigenom en viss tidsbestämning vanns för stenåldersperioden i Sverige. Efter hemkomsten begynte han utarbetandet af sina jämförande afbildningar och fortsatte sina studier i det nya ämnet, och 1838—43 utgaf han i fyra häften »*Skandinaviska nordens urinvånare*, ett försök i komparativa etnografien och ett bidrag till människosläktets utvecklingshistoria», med vid pass 280 litografierade figurer. Här bevisar han ytterligare och utförligare sina nya satser, för hvilka antiqvarerna i Danmark redan genom museiföreståndaren Thomsen fått ögonen öppna, under det erkännandet i Sverige gick något långsammare. Men det gick, och Sven Nilsson ärades snart af hela Europa som banbrytare före en ny vetenskap: den förhistoriska arkeologien, hvars kongresser i skilda delar af Europa det förunnats Sven Nilsson sjelf att under årtiondenas lopp gång efter annan bevista, uppbyren af oskrymtadt erkännande från hela den bildade samtiden.

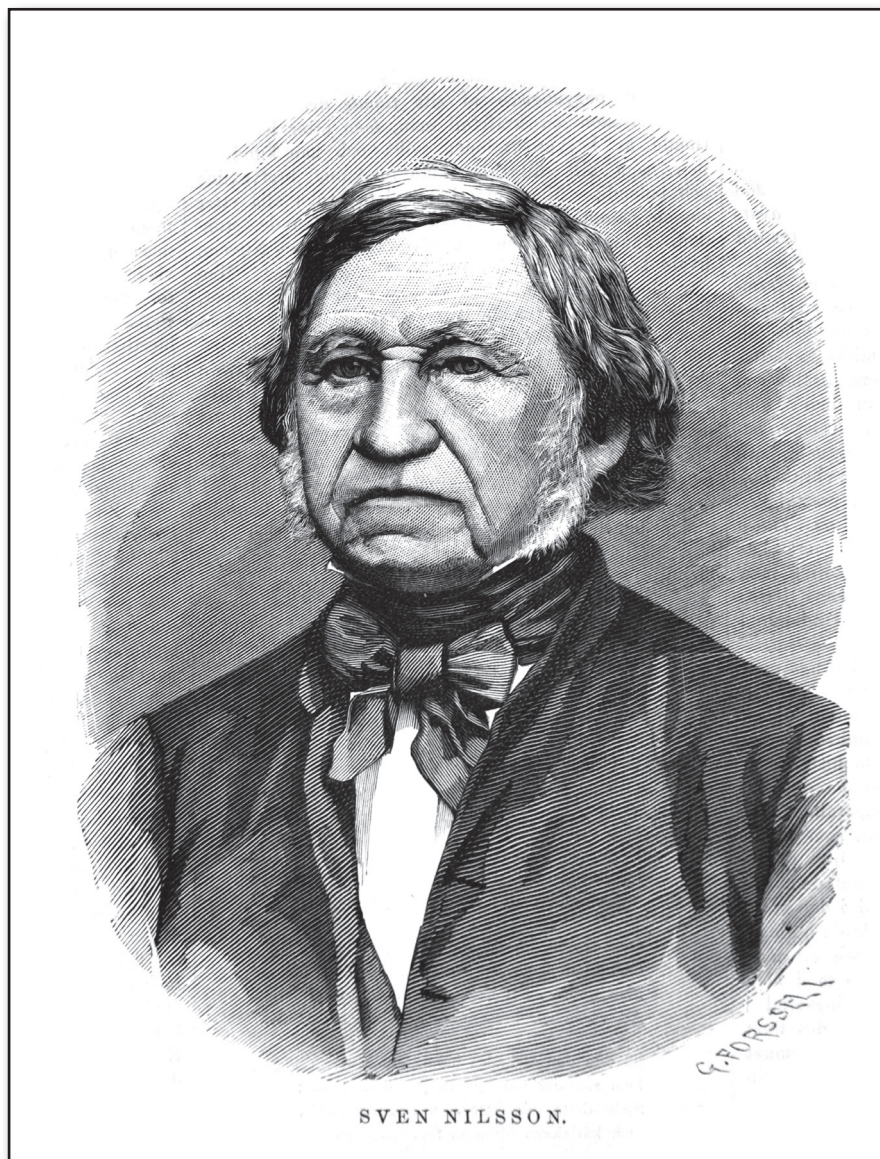
Helt naturligt drogs Nilssons intresse härunder mer och mer från

de zoologiska föreläsningarna och examinationerna, under det han dock fortfarande utgaf nya upplagor och delar af sin fauna, så att han endast afvaktade den för »professor emeritus» nödiga åldern och närmast lediga »emeriti-lön», för att taga afsked från professuren. Detta inträffade 1856. Nu bosatte han sig i Stockholm, ifrigt sysselsatt med fortsättningen af sitt arkeologiska verk, hvars andra del skulle omfatta det förhistoriska folk i vårt land, som efterlemnade bronsvapen i sina grafvar. Nilsson utgaf också 1862–1864 denna andra del, i hvilken han vill bevisa en direkt och fortgående förbindelse mellan de handelsdrivande fenicierne och de bronsbeväpnade invånarna i det nu varande Skandinavien, en åsigt som väl mötte åtskilligt motstånd, men eggade till fortsatta undersökningar å ömse sidor. Med en ynglings värma gick gamle Nilsson i striden för sin åsigt, till hvars bestyrkande han framdrog både jordfynd och traditioner, belysta af den grekiska, och semitiska fornålderns skrifter. 1869 utgaf han en kortare bearbetning, 1870 en liflig stridsskrift, 1872 en omarbetad upplaga af sin »Bronsålder», som utkom i tysk öfversättning i Hamburg samtidigt med den första svenska. Mera odeladt erkännande vann »Stenåldern», som 1866 utgafs i ny upplaga och 1868 utkom i både tysk, fransk och engelsk öfversättning. Ännu 1875 trycktes några »smärre afhandlingar» af Sven Nilsson, som allt jemt fortfor att åtnjuta den bästa helsa och oförsvagade krafter. 1867 hade han återflyttat till Lund, hvars vördade patriark han derefter i halftannat årtionede fick förblifva.

Intill begynnelse af sitt *tionde* decennium var Sven Nilsson en kraftfull man, men efter hans nittionde år begynte minnet svika och han kunde ej mer, som allt ditintills, sköta forskning, brefvexling och polemik. Men ännu kunde han bruka alla yttre sinnen, ännu

kunde han taga emot besökande, stundom ännu erinra om den oförsvagade Sven Nilsson, hvars hem alltid pryddes af fryntlig gästfrihet. Men när den åldriga makan, sju år efter guldbröllopet, lagts i grafven, tynade den gamle af. Hans yngsta dotter, som aldrig lemnat fadern, följt honom på resor, sört för hans trefnad och varit hans käraste sällskap allt ifrån det hon nått vuxen ålder, fortfor väl att vårda och omhulda honom. Men lifskraftens mått var fylldt, äfven för den ovanligt starke Sven Nilsson. Vid 96 och ett halft års ålder slöt hans märkvärdiga lefnad, som oupplösligt är förenad med den svenska, med den europeiska odlingens historia under det nittonde århundradet.

H.W.

Sven Nilsson.

Viktiga ord och personer

Brockfoglar.

Gammaldags namn för fågelarterna som i dag kallas vadare eller vadarfåglar. De mest kända vadarfåglarna är strandskator, pipare och vadarsvalor.

von Engeström, Lars.

[1751–1826] von Engeström började sin karriär på Lunds universitet och blev senare jurist, diplomat och svensk utrikesminister.

Fallén, Carl Fredrik.

[1764–1830] Svensk forskare och från 1810 professor vid Lunds universitet. Var ledamot av Vetenskapsakademien från 1810 till sin död 1830.

Gadd, Lucas.

[1755–1811] Rektor för Landskrona lärdomsskola mellan 1783 och 1806. Lucas blev senare kyrkoherde i Gladsax.

H. W.

Signatur för skribenten Harald Ossian Wieselgren.

Karl XII.

[1682–1718] Svensk kung från 1697 till sin död vid Fredrikstens fästning den 30 november 1718.

Paykull, Gustaf von.

[1757–1826] Svensk friherre, hovmarskalk, författare och ornitolog. Paykull hade Sveriges största zoologisk samling på sitt gods Vallox-Säby med fler än 8 000 insekter samt 1 300 uppstoppade fåglar och däggdjur. Samlingarna skänktes 1819 till Naturhistoriska museet.

Prebendepastorat.

Ett pastorat som användes för att betala lön till biskop-ar, tjänstemän och vissa professorer.

Retzius, Anders Jahan.

[1742–1821] Svensk naturforskare och professor. Växtsläktet Retzia är uppkallat efter honom. Retzius skrev flera banbrytande verk om botanik, bland annat "Observationes botanicae" 1778 och "Florae Scandinaviae prodromus" 1779.

Thomsen, Christian Jürgensen.

[1788–1865] Dansk arkeolog som bland annat skapade världens första etnografiska museum. Är mest känd för att ha bevisat den arkeologiska tredelningen.

Trolle-Wachtmeister, Karl Axel.

[1754–1810] Svensk greve och riksdrot hos Gustav III. Han utsågs 1789 till kansler för Lunds universitet.

Wieselgren, Harald Ossian.

[1835–1906] Svensk författare. Skrev framför allt om kända svenskar i tidskriften Ny Illustrerad Tidning, han lär ha skrivit över 500 personporträtt. 50 av dessa publicerades i boken ”Ur vår samtid” (1880).

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Det här förlaget är specialiserat på utgivning av äldre texter om arkeologi, resor och biografier.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott«"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"
- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulle patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"
- "Solgudens yxa och Tors hammare"

Arkeologi

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "En resa på Rhen år 1866"
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikingar

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)